

Csáki Imre kalocsai érsek által újjátelepített Nádudvar község 1723-ban kelt telepítőköntraktusát – a letelepedő jobbhagyók életkörülményeit meghatározó dokumentumot – ismerteti; *Kóhegyi Mihály* pedig az ugyancsak újjátelepített Madaras magyarosodásának főbb mozzanatait elemzi 1837-ig, amikor a korábban német-magyar-szláv lakosságú falut már színmagyar településként említik. A zombori szerbek és magyarok kritikus hónapjaival foglalkozik *Hegegyi Antal* írása, amelynek legfontosabb tanulsága: az 1848/49-es szabadságharc időszakában a korábban létező feszültségek ellenére sem a leszámolás, hanem többnyire a józanság és realitás jellemezte az egymás mellett élő nemzetiségeket. A cigányság kiskunfélegyházi megjelenéséről és letelepedéséről *Balogh Ödön*, az érsek-hartai és szentkirályi térképekről és helynévanyaguk tanulságairól *Kuczay Károly* tollából olvashatunk. A Bácskába irányuló, 1945 utáni migrációs folyamatokat *Kovács Endre* bosnyák summásokról szóló tanulmányából ismerhetjük meg.

Huszedik századi történelmünk szomorú időszakával két írás is foglalkozik a kötetben. *Zorn Antal* a németység 1944–1948 közötti menekülését és Bács-Kiskun megye mai területéről való kitelepítését mutatja be; *Merk*

*Zsuzsa* pedig annak a csávolyi asszonynak a történetét, akire a málenkij robot, az ukrainai szénbányából való hazatérés után idehaza újabb meghurcoltatások vártak.

A társadalmi, életmódbeli változások és a népi táplálkozás kapcsolatát két néprajzkutató vizsgálta: *Vajkai Zsófia* Nemesnádudvar, *Szűcs Judit* Csávoly példáján. A további néprajzi írások sorában *Sz. Körösi Ilona* Harta és Kiskörös paraszti értékrendjét; *Krupa András* a kiskörösi, *Tóth Emília* a dunaegyházi szlovákok, *Kiss Mária* a Baja környéki délszláv népszokásokat mutatja be. *Kriston Vizi József*ől Dusnok gyermekfolklorjából, *Fehér Zoltán*ól a bátyai nép dalkincséből kapunk ízelítőt, míg *Mándics Mihály* a csávolyi bunyevácok aratónnepével ismerteti meg olvasóit. A kötetet *Sztrinkó István* Bellosics Bálint kutatásait bemutató tudománytörténeti áttekintése, valamint *Turján G. Gábor* és *Radó Péter* nemzetiségpolitikai elemzése zárják.

A *Báth János* által szerkesztett kötet a Bács-Kiskun Megyei Nemzetiségi Alapítvány, a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Alapítvány és a Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Igazgatósága anyagi támogatásával jelenhetett meg. Bízunk benne, hogy mind a konferenciának, mind a kötetnek lesz folytatása.

*Székelyné Körösi Ilona*

## HÍREK

**Báthori István-émlékünnepeket** rendezett 1993. május 22-én az erdélyi fejedelem, lengyel király és litván nagyfejedelem születésének 460. évfordulója alkalmával a helyi önkormányzat, a Tájak – Korok – Múzeumok Egyesület salgótarjáni klubja, a Palócföld szerkesztősége és az Erdélyi Kör Salgótarjánban, a Báthori-szobrot övező emlékparkban.

Ünnepi beszédet mondott Zsibói Béla kolozsvári író, a Palócföld főszerkesztő-helyettese, majd Cramer Márton tudós

püspök írását olvasta fel Csiky Tigrán, a Kodály Zoltán iskola 4. osztályos tanulója, aki Temesvárról került hozzánk. Vongrey Béla, a TKM klubjának vezetője mondott el néhány gondolatot Báthori Istvánról és helyéről a XVI. századi Európában.

Az ünnepségen részt vettek városunk cserkészcsapatai és egy Lükéről érkezett Borbás Vince-csapat is, majd a jelenlevők részére emléklapokat adtak át Báthori István születésének emlékére.

*Vongrey Béla*